

*Козіна Т.В., к.с.-г.н., доцент,
ЗВО «Подільський державний університет»*

ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ЛОГІСТИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПЛОДОВО-ОВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ КОМПЛЕКСІ

Привабливість аграрного бізнесу в Україні протягом останніх років активно зростає. Інтегровані логістичні системи забезпечують економічну стійкість та стабільність розвитку сільського господарства, тому створення таких систем є дуже актуальним.

Україна має всі необхідні елементи для підвищення потенціалу розвитку агробізнесу. Головними передумовами цього є збільшення експорту сировини та готової продукції, використання передових сільськогосподарських машин, технологій вирощування і збирання врожаю, поліпшення логістичної складової, яка повинна допомогти мінімізувати втрати на кожному етапі і кожному процесі.

Агрологістика в агропромисловому комплексі – новий прикладний напрямок логістики, пов'язаний із застосуванням її положень і методів у сфері аграрного виробництва. В Україні агрологістика перебуває на початковому етапі розвитку. Разом із тим у розвинених країнах світу – США, Канаді, країнах Західної Європи, Австралії та інших, давно оцінили ефективність використання логістичних підходів в агробізнесі, урядові структури беруть на себе ініціативу під час впровадження логістичних підходів у діяльність аграрних підприємств [1].

Логістика – є однією із перспективних галузей, які на сьогодні швидко розвиваються. Використання цифрових технологій в логістичних системах постачання, сучасні технології зберігання та післязбиральної обробки, забезпечення продукцією за основними транспортними європейськими та азіатськими шляхами обумовлюють зацікавленість підприємців у створенні та формуванні нових моделей бізнесу [2].

На даний період часу агрологістика, незважаючи на свою інвестиційну привабливість, тільки починає розвиватися в Україні з причин відсутності кваліфікованих кадрів, достатніх фінансових капіталовкладень та неузгодженні основних процесів уздовж логістичних ланцюгів. Ситуація погіршується нерозвиненістю транспортної інфраструктури, що в свою чергу обумовлює можливості південних регіонів перевозити готову продукцію до країн Європейського союзу. Вкрай актуальним є питання розвитку агрологістики для галузі плодоовочівництва, адже саме різноманітність овочів та фруктів, біологічні особливості до їхнього транспортування та зберігання вимагають більш ретельного дослідження процесів управління товаропотоками.

З метою максимального задоволення потреб споживачів та отримання бажаних фінансових результатів виробники овочів та фруктів повинні активно впроваджувати у свою діяльність концепції маркетингу та логістики. Маркетинг та логістика спрямовані на задоволення потреб споживачів, проте маркетинг – за рахунок формування цінності для споживачів, а логістика – за рахунок вчасної доставки товару до споживачів, мінімізації витрат на досягнення необхідного рівня обслуговування клієнтів. Усі сільськогосподарські підприємства, які використовують концепцію маркетингу і логістики, прагнуть утримати своїх споживачів та збільшити їх кількість. Ефективна логістична діяльність підприємства дозволяє клієнтам швидко та в належному стані отримати продукцію, яку вони замовляють.

Питанням становлення та розвитку логістичної діяльності, присвятили свої праці такі зарубіжні науковці, як: К. Лайнос, М. Джиллінгем, Дж.Р. Сток, Д.М. Ламберт, А.М. Гаджинський, Є.В. Крикавський, В.І. Сергеева. Одне із основних завдань аграрної логістики полягає в утворенні інтегрованої ефективної системи регулювання та контролю за матеріальними та інформаційними потоками сільськогосподарських підприємств, яка забезпечить високу якість постачання продукції [3].

Агрологістика, як сучасний напрям логістики, пов'язана із застосуванням її положень і методів у сфері аграрного виробництва. Аграрна логістика, як наука розробляє наукові принципи, методи, математичні моделі, що дають змогу планувати, контролювати і управляти транспортуванням, складуванням та іншими матеріальними та нематеріальними операціями, що виникають у процесі доведення сировини та матеріалів до аграрного підприємства, організації виробничого процесу, доведення аграрної продукції до споживання відповідно до його вимог. Логістика – це процес управління товаропотоками сировини, напівфабрикатів, готової продукції від виробника до кінцевого споживача [4].

Аналіз сучасного стану аграрної логістики в Україні дозволяє прийти висновку, що основними перешкодами в розвитку агрологістики на сільськогосподарських підприємствах України є:

- 1) недостатня кількість фінансових ресурсів на впровадження логістичних підходів;
- 2) відсутність кваліфікованих логістичних кадрів в аграрних формуваннях;
- 3) недосконалість законодавства та відсутність державної підтримки розвитку агрологістики;
- 4) відсутність коштів на будівництво достатньої кількості сучасних складських приміщень та сучасних транспортних засобів;
- 5) низька якість дорожнього покриття [5].

Основними шляхами покращення системи агрологістики на підприємствах України, на мою думку, є:

- 1) реформування аграрного сектору і забезпечення відповідної нормативно-правової бази, що регулює роботу логістичних компаній;
- 2) прийняття програми розвитку агрологістики, за прикладом провідних країн світу;
- 3) прийняття належної системи фінансування логістики;
- 4) покращення інвестиційної привабливості логістичного сектору шляхом введення спеціальних режимів оподаткування та митних тарифів на підприємствах на певні терміни (1-3 роки від заснування);
- 5) забезпечення логістичних компаній високо кваліфікованими робочими кадрами;
- 6) забезпечення логістичних компаній належною цифровою картографічною базою, програмами до них.

Незважаючи на наукові досягнення, станом на сьогодні розвиток агрологістики в Україні перебуває на початковому етапі, але за умови раціонального подолання основних перешкод на шляху розвитку цього напрямку та створення умов для покращення системи агрологістики на підприємствах України варто відзначити великі перспективи розвитку даної галузі в нашій країні. Необхідно створити таку структуру агробізнесу, яка б забезпечувала насамперед логістичні, організаційні, контрольні, координаційні, а також маркетингові функції. Теоретичною її базою повинна стати структуризація ринку, в межах якої було б узгоджено всі параметри матеріального, фінансового та інформаційного потоків.

Список використаних джерел:

1. Корнієцький О.В. Значення логістики для агропромислового комплексу. Ефективна економіка. № 8. 2015. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4240>,
2. Яковлева О. Логістика як конкурентна перевага у розвитку агробізнесу в Україні. URL: <https://agropolit.com/blog/58-logistika-yak-konkurentna-perevaga-u-rozvitkuagrobiznesu-v-ukrayini>
3. Олійник Я.Б., Смирнов І.Г. Міжнародна логістика: навчальний посібник. К.: Обрії, 2011. 544 с.
4. Стельмащук Н.А. Концептуальні засади маркетингово-логістичного управління конкурентоспроможності аграрних формувань. Сталий розвиток економіки. Міжнародний науково-виробничий журнал. 2014. № 1. С. 280-289.
5. Федорук Є.І. Державне регулювання логістичної сфери в агропромисловому комплексі України. Актуальні проблеми державного управління. 2017. № 1. С. 53-59.